

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
24 iulie 2024

Probă scrisă

LB. ȘI LIT. MAGHIARĂ MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII,
MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. MAGHIARE MATERNE / COM. ÎN LB.
MAGHIARĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. ROMÂNE / COM. ÎN LB.
ROMÂNĂ / MAT. / MAT. ȘI EXPL. MED. ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Varianta 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatura maghiară maternă (20 de puncte)

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszoljon a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldja meg a feladatokat!

Egy szép, augusztusi napon nyitva maradt a Szaratov ajtaja.

– Aha – mormogta odabent a Hideg –, most itt az alkalom!

Féloldalasan kislisszant a résen. Megállt a konyha közepén, rettentő szemmel körülnézett.

– Majd most megmutatom nektek! – sziszegte vészjóslóan.

Kihúzta magát, behajlított karját vállmagasságba emelte, fitogtatta az izmait.

Olyan izmai voltak, mint egy kafferbivalynak.

A Mozsár, a Konyhaszekrény, a Fületlen Bögre, az Épfülű Bögre, a Kávédaráló, a Háromlábú Hokedli, a Körömrészelő (mit keres egy körömrészelő a konyhában?), a Húsvágó Bárd, a Merőkanál, a Bojtos Butykos, a Tejesköcsög, a Piros Fedő, a Kék Fedő, az Alumínium Fedő, a Burátlan Lámpa, a Konyhaasztal és a Kettőbe Vágott Paradicsom hökkenten nézett rá.

A Hideg tánclépésben végiglejtett a konyhán, majd ökölvívóállásba helyezkedett.

Vészjósló hangon kérdezte:

– Melyikötökkel kezdem?

Körülnézett. Majd ezzel egyidőben azt mondta:

– Brrrr!

A konyhában mindenki behúzta a nyakát. Azt gondolták: „Jaj, nehogy rajtam kezdje!”

Csak a Körömrészelőnek (mit keres egy körömrészelő a konyhában?) jutott eszébe: „Mit akarhat ez kezdeni?” A Hideg meg újra azt mondta:

– Brrrr!

Egy kövér verejtékcsepp jelent meg a homlokán. Bal karján elernyesztette az izmokat, a homlokához nyúlt, elkente rajta a verejtékcseppet. Közben a bal lába megroggyant.

– Majd én most... – kezdte volna újra, de csak szájalmas suttozásra telt.

Megroggyant a másik lába is.

– Ó, jaj! – mondta a Hideg, s már patakokban ömlött róla a víz.

Reszketett. De azért még egyszer próbálkozott.

– Most megmutatom nektek... – nyöszörögte s elcsúszott. Minden ízében reszketve feküdt a konyha kövén.

– Segítség! – mondta ekkor. – Segítetek!

Gyorsan odafutott hozzá a Mozsár, a Konyhaszekrény, a Fületlen Bögre, az Épfülű Bögre, a Kávédaráló, a Háromlábú Hokedli, a Körömrészelő (mit keres egy körömrészelő a konyhában?), a Húsvágó Bárd, a Merőkanál, a Bojtos Butykos, a Tejesköcsög, a Piros Fedő, a Kék Fedő, az Alumínium Fedő, a Burátlan Lámpa, a Konyhaasztal és a Kettőbe Vágott Paradicsom.

Betámogatták az elalélt Hideget a Szaratovba, és rácsukták az ajtót.

– Ez még azért majd megmutatja nekiünk, figyeljétek meg – mondta a Körömrészelő (mit keres egy körömrészelő a konyhában?). – Majd decemberben megmutatja.

A többiek hallgattak. Megérték már jó néhány decembert. A Mozsár egymaga százötvenet.

A Hideg meg gyógyulgatott a Szaratovban.

(Lázár Ervin: *Mit ugrálsz, Hideg?* Részlet.)

1. Írja le a következő szavak elletétes értelmű párját!
nyitva; mindenki 2 pont
 2. Szótagolja a következő szavakat!
féloldalasan; kislisszant 2 pont
 3. Értelmezze a következő kifejezéseket!
fitogtatta az izmait; de csak szánalmas suttogásra telt 2 pont
 4. Írjon ki a szövegből egy kijelentő és egy kérdő mondatot! 2 pont
 5. Bővítse a következő mondatot: *Most megmutatom nektek.*
a. tárgygal b. határozóval! 2 pont
 6. Illessze a -val/-vel toldalék megfelelő formáját a következő szavakhoz!
kövér; izom 2 pont
 7. Mutassa be a szereplők viszonyát a fenti részlet alapján! 2 pont
 8. Mutassa be 10–15 mondatban a novella legalább 4 műfaji jellemzőjét!
- Megjegyzés:** Pontot ér a helyesírás és nyelvhelyesség (1 pont) valamint a szövegterjedelem betartása (1 pont) 6 pont

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (20 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Zgomotul soneriei se rostogolește de-a lungul camerelor [...]. Bătrâna se uită în stânga, în dreapta, apoi dă din mână. Cine să fie? Nimeni. Nu are cum să fie cineva. Au trecut luni, ani, de când lumea a dispărut. Dar soneria reizbucnește la fel de răgușit. [...]

Apoi începe marșul cel lung. Până la ușă sunt kilometri de deșert. Își duce mâna la frunte și scrutează lumea cea mare, viitorul. Un șifonier cât un munte, lângă valea înțelenită a patului. Un taburet vopsit, ca un pod prăbușit, îi abate calea. O oră și va ocoli fiara de lemn, cu patru picioare. Ajunge după aventuri nesfârșite în coridorul lung cât tunelul timpului. Lumina cade înghețată peste o mie de lucruri inutile care îi îngreunează înaintarea. Soneria, însă, izbucnește a treia oară. E de o încăpățănare care trezește în bătrână ideea salvatoare a reușitei. [...]. E cineva cu adevărat insistent [...].

(Florin Iaru, *Greșeala*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Transcrieți, din enunțul următor, două cuvinte care conțin diftongi diferiți: *Lumina cade înghețată peste o mie de lucruri inutile care îi îngreunează înaintarea.* 2 puncte
2. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în secvența următoare: *Ajunge după aventuri nesfârșite în coridorul lung cât tunelul timpului.* 4 puncte
3. Menționați funcția sintactică a cuvintelor subliniate din fragmentul: *Dar soneria reizbucnește la fel de răgușit.* 4 puncte
4. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară *basm popular*. 10 puncte
În realizarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:
 - definirea conceptului de *basm popular*;
 - precizarea a două trăsături specifice unuia dintre *basmurile populare* incluse în programa de examen;
 - prezentarea detaliată a uneia dintre trăsăturile precizate, valorificând opera literară selectată;
 - susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar ales.

Notă! Pentru **conținutul** eseului veți primi **8 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **2 puncte** (organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare – 1 punct; corectitudinea ortografiei și a punctuației – 1 punct).

B. Matematica (20 punct)

1. Két tálcán van 100 sütemény. Miután az első tálcáról elveszünk 17 süteményt és a második tálcáról elveszünk 23 süteményt, az első tálcán háromszor több sütemény marad, mint a második tálcán. Határozza meg, hogy hány sütemény volt eredetileg az első tálcán!

A feladatot az ábrázolás módszerével oldja meg! **7 pont**

2. Határozza meg az x természetes számot, ha tudjuk, hogy $[(x-3) \cdot 2 + 6] : 2^2 = 4$. **4 pont**

3. Számítsa ki az a és b számtani közepét, ha $a = 2 + \frac{7}{5} - \frac{2}{5}$ és $b = (4 - 0,5) : 0,5$. **3 pont**

4. Az ABCD egyenlő szárú trapézban $AB \parallel CD$, $AB > CD$, $AB = 8\text{ cm}$ és az ADC szög mértéke háromszor nagyobb, mint a DAB szög mértéke. A nagyalap hosszának és a kisalap hosszának különbsége 2 cm.

a) Számítsa ki a DAB szög mértékét! **2 pont**

b) Határozza meg az ABCD trapéz területét! **4 pont**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii maghiare materne/comunicării în limba maghiară maternă în învățământul primar (10 puncte)

A következő részlet a IV. osztályos Magyar nyelv és irodalom tantervből származik:

3.3. Különböző műfajú irodalmi szövegek sajátosságainak érzékelése

- epikai szövegek tér- és időmozzanatai, cselekménye, események sorrendje, ok-okozati összefüggések felfedezése

- történettérkép készítése

- epikai szövegek tagolását (bevezetés, bonyodalom, bonyodalom kifejtése, tetőpont, lezárás) gyakoroltató feladatok

- mesék, mondák, elbeszélések szereplőinek jellemzése, jellemzési technikák alkalmazása pl. cselekedetek alapján történő, más szereplő általi jellemzés

(Részlet a 5003 / 02.12.2014 számú miniszeri rendelettel jóváhagyott Magyar nyelv és irodalom tantervből)

1. a. Tervezzen három különböző típusú itemet – egy objektív, egy félobjektív és egy szubjektív itemet – az alábbi szempontok szerint:

- az itemek legyenek alkalmasak a fenti tantervrészletben szereplő kompetencia értékelésére;

- minden egyes item esetében használja fel Lázár Ervin: *Mit ugrálsz, Hideg?* című művének fenti részletét!

b. nevezze meg a választott kompetenciák mérésére alkalmas mindegyik itemet! **6 pont**

2. Mutassa be egy példán keresztül a szóbeli értékelés egy előnyét és egy hátrányát az adott tantervrészletből választott tanulási tevékenységekre vonatkozóan! **4 pont**

B. Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română în învățământul primar (10 puncte)

Competența specifică *Manifestarea curiozității pentru decodarea unor mesaje scrise simple și scurte din universul apropiat* face parte din Programă școlară pentru clasa pregătitoare, *Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară*, aprobată prin OMEN nr. 3418/2013.

a) Pornind de la competența specifică dată, scrieți două exemple de activități de învățare pentru o lecție de predare-învățare. **4 puncte**

- b) Exemplificați modul de utilizare a *metodei observării sistematice* în vederea realizării competenței specifice date, prin valorificarea unuia dintre exemplele de activități de învățare de la subpunctul a).

6 puncte

B. A matematika/matematika és környezetismeret tanításának módszertana az elemi oktatásban (10 pont)

Elemezze 1–2 oldal terjedelemben a matematika és környezetismeret tevékenységekben az előkészítő, első és második osztályban alkalmazott *didaktikai játék szerepét* az alábbi szempontok figyelembevételével!

- a) a didaktikai játékok a matematika és környezetismeret tevékenységekben való alkalmazása sajátosságainak ismertetése;
- b) a didaktikai játék szerepének bemutatása a matematika és környezetismeret tevékenységekben az előkészítő, első és második osztályban;
- c) a szöveg helyessége és koherenciája;
- d) a szövegterjedelem betartása.